

Vergaderjaar 2013–2014

28 625

Herziening van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid

Nr. 165

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN ECONOMISCHE ZAKEN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 10 oktober 2013

Hierbij ontvangt u de kwartaalrapportage over de stand van zaken met betrekking tot het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) voor de periode 2014–2020. Deze kwartaalrapportage heeft betrekking op de periode juli tot en met september 2013.

In deze rapportage blik ik terug op de vorderingen bij de totstandkoming van het akkoord over het GLB.

Akkoord GLB

Op 19 maart 2013 is de Landbouw- en Visserijraad gekomen tot een algemene oriëntatie ten aanzien van de hervorming van het GLB. Hierover heb ik uw Kamer geïnformeerd middels het verslag van deze Raad (Kamerstuk 21 501-32, nr. 699).

In de bijeenkomst van 24 en 25 juni jl. heeft de Landbouw- en Visserijraad een akkoord bereikt over het raadsmandaat voor het nieuwe GLB. In de trilog van 26 juni hebben de Raad, de Europese Commissie en het Europees Parlement (EP) een principeakkoord bereikt. In het verslag van deze Raad heb ik uw Kamer uitgebreid geïnformeerd over de bereikte resultaten en de nieuwe hoofdlijnen van het GLB (Kamerstuk 21 501-32, nr. 722).

In het verslag van de Landbouw- en Visserijraad van 15 juli jl. (Kamerstuk 21 501-32, nr. 725) heb ik u geïnformeerd dat het EP een finaal oordeel heeft onthouden over een aantal onderwerpen die een relatie hebben met het Meerjarig Financieel Kader 2014–2020 (MFK).

Op 6 september jl. heeft de Europese Commissie geconsolideerde wetgevingsteksten verspreid waarin de uitkomsten van het bereikte principeakkoord van 26 juni zijn verwerkt. De onderdelen waarover nog geen finale overeenstemming bestond met het EP zijn tussen vierkante haken geplaatst.

De Landbouw- en Visserijraad heeft zich daarop in haar vergadering van 23 september beraden en besloten het EP tegemoet te komen met een beperkt aangepast onderhandelingsmandaat. Zoals ik in het verslag van de Raad van 23 september heb aangegeven (Kamerstuk 21 501-32, nr. 745) zijn in de laatste trilog van 24 september jl. de Raad, de Europese Commissie en het EP tot een politiek akkoord gekomen. Het EP heeft daarbij ingestemd met een akkoord conform het beperkt aangepaste Raadsmandaat en heeft wat betreft de overige resterende MFK-gerelateerde punten ingestemd met het Raadsmandaat van juni. Op 26 september heeft de Europese Commissie vervolgens geconsolideerde wetgevingsteksten verspreid waarin het volledige politiek akkoord is verwerkt.

Het EP (COMAGRI) heeft op 30 september ingestemd met het bereikte akkoord. Later dit jaar zal plenair in het EP gestemd worden waarna de Raad ook de teksten definitief zal vaststellen. Daardoor kunnen naar verwachting in december de definitieve wetgevingsteksten worden gepubliceerd.

Ik ben tevreden met het bereikte resultaat. De agrarische ondernemers kan nu duidelijkheid geboden worden over de nieuwe kaders, de benodigde uitvoeringsregelgeving kan snel opgesteld worden en de implementatie ter hand genomen. In november aanstaande zal ik uw Kamer – zoals eerder al toegezegd – de keuzes met betrekking tot de nationale implementatie voorleggen.

Nu de onderhandelingen over het nieuwe GLB zijn afgerond zullen de volgende kwartaalrapportages vooral ingaan op de voortgang in de implementatie van het nieuwe GLB in Nederland, zoals uw Kamer toegezegd in het AO Landbouw- en Visserijraad van 19 juni (Kamerstuk 21 501-32, nr. 727).

Nationale plafonds GLB

Met het politieke akkoord is tevens duidelijkheid ontstaan over de nieuwe financiële kaders voor het GLB. De nationale plafonds per kalenderjaar voor Nederland betreffen voor de periode 2014–2020:

<i>in mln. euro</i>	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	totaal
Directe betalingen	793	781	768	756	744	732	732	5.307
Plattelandsbeleid	87	87	87	87	87	87	86	607

Opgemerkt zij dat het beschikbare plafond voor directe betalingen in een gegeven kalenderjaar (bijvoorbeeld 2014) leidt tot betalingsverplichtingen in het volgende budgetjaar (in dit voorbeeld 2015). Dit komt omdat de aanvragen voor directe betalingen in 2014 gedaan kunnen worden tot uiterlijk 15 mei 2014. De betaling daarvan vindt echter plaats in de periode van 1 december 2014 tot en met 30 juni 2015. Deze gehele betaaltermijn valt in het Europese budgetjaar 2015 dat loopt van 16 oktober 2014 tot en met 15 oktober 2015.

Bij het plattelandsbeleid zijn kalender- en budgetjaren gelijk.

Zuivelconferentie, 24 september 2013

Op 24 september 2013 heeft commissaris Ciolos in Brussel een conferentie georganiseerd over de toekomst van de zuivelsector na afschaffing van de melkquotering per 1 april 2015: *The EU dairy sector: developing beyond 2015*. Er waren ongeveer 400 genodigden aanwezig; vertegen-

woordigders van nationale overheden, leden van het EP en andere Europese instellingen, vertegenwoordigers van de zuivelsector en maatschappelijke organisaties.

In de aanloop naar de conferentie heeft de Europese Commissie door externen een analyse laten maken van de te verwachten ontwikkelingen in de zuivelsector. Middels een aanbestedingsprocedure heeft Ernst&Young Frankrijk dit rapport mogen opstellen. Ernst&Young heeft dit rapport tijdens de conferentie gepresenteerd. Aan het onderzoek hebben zes onafhankelijke experts, waaronder twee Nederlandse, meegewerkt. Naast deze presentatie hebben de Europese koepelorganisatie European Milkboard, de Franse denktank Momagri (*Mouvement pour une Organisation Mondiale de l'Agriculture*) en boerenkoepelorganisatie Copa-Cogeca hun visie op de toekomst van de zuivelsector gegeven. Het *final report* van Ernst&Young en de *experts' opinion reports* zijn, net als alle andere documenten die op de conferentie gepresenteerd zijn, te vinden op de website van de zuivelconferentie: http://ec.europa.eu/agriculture/events/dairy-conference-2013_en.htm

In het rapport is gekeken naar twee subthema's: marktbalans en concurrentiekracht enerzijds en duurzame melkproductie en de territoriale dimensie anderzijds. In de bijlage bij deze kwartaalrapportage staat een overzicht van de thema's die de experts hebben aangekaart met hun aanbevelingen¹.

Commissaris Ciolos heeft aangekondigd dat, omdat transparantie zo belangrijk is voor de zuivelmarkt na 2015, de Europese Commissie voornemens is een zgn. «*observatoire*» op te richten om de productie en consumptie van zuivel te volgen. Dit observatorium zou regelmatig (men denkt aan maandelijks, of 3- of 4-maandelijks) recente, betrouwbare en inzichtelijke gegevens over de zuivelmarkt moeten publiceren, zodat stakeholders goed weten wat er speelt in de markt en op deze ontwikkelingen kunnen reageren. Ik ben het met commissaris Ciolos eens dat transparante gegevens noodzakelijk zijn voor de zuivelmarkt. Het idee voor een op te richten observatorium onderschrijf ik dan ook.

Verder gaf de commissaris aan dat het nieuwe GLB verschillende mogelijkheden bevat die ten goede kunnen komen aan de zuivelsector, zoals de mogelijkheid voor gekoppelde betalingen en extra steun voor gebieden met natuurlijke beperkingen onder de 1^e pijler en het inkomensstabilisatie-instrument in het plattelandsbeleid. Ik ben het met commissaris Ciolos eens dat het nieuwe GLB tal van mogelijkheden bevat die kunnen dienen als een vangnet voor de zuivelsector in tijden van ernstige marktverstoring.

Ideeën die in de richting gaan van anticyclische betalingen (bij lagere prijzen ontvangen producenten meer steun, bij hogere prijzen ontvangen producenten minder steun), of een EU-breed aanbodreguleringsstelsel, zoals dat in het verleden bijvoorbeeld is voorgesteld door Europarlementariër Dantin, dat in werking zou moeten treden ten tijde van extreme schommelingen, werden door de Europese Commissie weggewimpeld. Ik ben het eens met commissaris Ciolos dat producenten dan niet meer actief op de markt zouden hoeven te reageren, de Europese markt afgesloten zou worden van de wereldmarkt en publieke uitgaven erg onvoorspelbaar zouden worden.

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer

Follow-up

Het is onduidelijk wat het exacte inhoudelijke vervolg zal zijn van deze zuivelconferentie. De commissaris heeft aangegeven in november a.s. met een rapport te komen over wat hij wil doen met de uitkomsten van deze zuivelconferentie. Dit rapport zal gericht zijn aan Raad en EP. Dit novemberrapport zal op zijn beurt weer aan de basis staan van het eerder aangekondigde rapport dat in juni 2014 zal verschijnen, met de eerste evaluatie van het «zuivelpakket», zoals dat in 2012 in werking is getreden.

Maatschappelijke dialoog

Na het bereiken van het politiek akkoord in de Landbouw- en Visserijraad van 24 en 25 juni zal ik de maatschappelijke dialoog met stakeholders blijven voortzetten ter ondersteuning van de nationale implementatie van het nieuwe GLB. Dit met het doel synergie en bundeling van krachten en middelen tussen en met partijen te stimuleren en daarmee bij te dragen aan het maatschappelijk draagvlak.

Ook wordt een voorlichtingstraject ontwikkeld, waarbij nadrukkelijk de samenwerking wordt gezocht met onder andere de agrarisch bedrijfsadviseurs. De voorlichtingsinzet zal worden ondersteund met diverse ICT hulpmiddelen.

De Staatssecretaris van Economische Zaken,
S.A.M. Dijkema